

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 108 ΕΑΔΗΣΥ/ 2024

(άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν.4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, **25 Σεπτεμβρίου 2024**, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού **Δώρου 7-9** γραφεία της, συνήλθε σε συνεδρίαση η ΕΠΙΤΡΟΠΗ της **ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής «*Αρχή*» ή «*ΕΑΔΗΣΥ*»), μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοτοκάτου
Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Δημήτριος Χανής (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη
Βασιλική Σκαρτσούνη
Δημήτριος Σταθακόπουλος
Κοττά Νικολέτα

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Δήμητρα Παπασταματίου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, η Εισηγήτρια (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μ. Παναγοηλιοπούλου, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Επιτροπής.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, περί προσφυγής του Πανεπιστημίου Πειραιώς στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, διάρκειας από 07-10-2024 έως 31-12-2024, ενδεικτικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 77.280,00 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, κατά το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν.

I. Με το αρ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 8898/09.09.24 έγγραφο, με τον συνημμένο φάκελο στοιχείων, όπως συμπληρώθηκε με το αρ. πρωτ. εισερχ ΕΑΔΗΣΥ 9241/20.09.24 όμοιο, το Πανεπιστήμιο Πειραιώς αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν.4412/2016, όπως ισχύει, προκειμένου να προσφύγει σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1.1. Στις 15-12-2022 προκηρύχθηκε ανοικτός άνω των ορίων διαγωνισμός, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στα κτήρια του Πανεπιστημίου Πειραιώς, ενδεικτικής συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 612.903,23€ χωρίς Φ.Π.Α. Καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής προσφορών ορίστηκε η 25^η.01.2023. Στον διαγωνισμό κατέθεσαν προσφορές τέσσερις (4) οικονομικοί φορείς.

1.2. Στις 14.03.2023 το Συμβούλιο Διοίκησης του Ιδρύματος, με απόφασή του, ενέκρινε τα Πρακτικά της επιτροπής αξιολόγησης του διαγωνισμού, σύμφωνα με τα οποία κρίθηκαν απορριπτές οι οικονομικές προσφορές τριών (3) οικονομικών φορέων και προτάθηκε η ανάδειξη ως προσωρινής αναδόχου της εταιρείας, με την επωνυμία «ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ». Με την από 11.04.2024 απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης εγκρίθηκε το υπ' αριθμ. 20232220/03.04.2023 Πρακτικό αποσφράγισης και ελέγχου δικαιολογητικών κατακύρωσης, σύμφωνα με το οποίο προτάθηκε η κατακύρωση του διαγωνισμού στην ως άνω αναδειχθείσα προσωρινή ανάδοχο εταιρεία. Με την υπ' αριθμ. 20232595/12.04.2023 (ΑΔΑ: ΨΗΒΖ469Β7Τ-3ΗΤ, ΑΔΑΜ: 23ΑWRD012493099) απόφαση του Πρύτανη του Ιδρύματος, ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στην ως άνω εταιρεία αντί του συνολικού ποσού των 737.247,20 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

1.3. Κατά της εν λόγω κατακυρωτικής απόφασης ασκήθηκαν οι ακόλουθες προδικαστικές προσφυγές: α) η με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 571/24.04.2023 του οικονομικού φορέα, με την επωνυμία «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ», η εξέταση της οποίας ορίστηκε στις 30.05.2023 και β) η με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 582/25-04-2023 του οικονομικού φορέα, με την επωνυμία «ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ», η εξέταση της οποίας ορίστηκε στις 02.06.2023.

1.4. Ενόψει της ως άνω διοικητικής εμπλοκής, η αναθέτουσα, κατόπιν της από 11-04-2023 έγκρισης του Συμβουλίου Διοίκησης, με έγγραφό της προς την Αρχή, αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης, ώστε να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν.

4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης παροχής καθαριότητας διάρκειας έξι (6) μηνών. Επί του εν λόγω αιτήματος εκδόθηκε η υπ' αριθμ. Δ73 ΕΑΔΗΣΥ/21.06.2023 σύμφωνη Γνώμη της Αρχής, βάσει της οποίας συνήφθη η υπ' αριθμ. 26/2023 σύμβαση για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στα κτήρια του Πανεπιστημίου, με ισχύ από 07-07-2023 έως 06-01-2024 ή μέχρι την ολοκλήρωση του εν εξελίξει διαγωνισμού, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 160.272,00 € χωρίς Φ.Π.Α.

1.5. Επί των ανωτέρω προδικαστικών προσφυγών εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ. 903/2023 και 929/2023 αποφάσεις του 1^ο Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ. Με την υπ' αριθμ. 903/2023 (ΓΑΚ 571/24.04.2023) απόφαση απορρίφθηκε η προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ», κατά το μέρος που στρεφόταν κατά της απόρριψης της προσφοράς της, έγινε όμως δεκτή κατά το μέρος που στρεφόταν κατά της αποδοχής της προσφοράς της οριστικής αναδόχου. Με την υπ' αριθμ. 929/2023 (ΓΑΚ 582/25-04-2023) απόφαση απορρίφθηκε η προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ». Κατά των ως άνω αποφάσεων ασκήθηκαν αιτήσεις ακύρωσης/αναστολής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, οι οποίες απορρίφθηκαν με τις υπ' αριθμ. Α472/2023, Α18/2024 και Α19/2024 αποφάσεις του εν λόγω Δικαστηρίου, με αποτέλεσμα τον αποκλεισμό όλων των οικονομικών φορέων που έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό.

1.6. Ενόψει των ανωτέρω, το Συμβούλιο Διοίκησης του Πανεπιστημίου στην από 27-02-2024 συνεδρίασή του ενέκρινε το από 19-02-2024 πρακτικό ματαίωσης του εν λόγω διαγωνισμού.

1.7. Κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε η αναθέτουσα αρχή συνήψε, ενόψει κατεπείγοντος, με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, την υπ' αριθμ. 49/29-12-2023 σύμβαση, για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, ήτοι από 07-01-2024 έως 06-07-2024 ή μέχρι την ολοκλήρωση του εν εξελίξει διαγωνισμού (αριθμ. πρωτ.: 20228169/15-12-2022 διακήρυξης), προϋπολογισμού 165.322,58€ χωρίς ΦΠΑ, για την κάλυψη των αναγκών καθαριότητας στα κτήρια του Ιδρύματος.

1.8. Περαιτέρω, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. πρωτ. 20241872/03-04-2024 νέα διακήρυξη ηλεκτρονικού άνω των ορίων διαγωνισμού για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στα κτήρια του Πανεπιστημίου κατά τα έτη 2024, 2025 και 2026. Επί της ασκηθείσας κατά της εν λόγω διακήρυξης προδικαστικής προσφυγής και συγκεκριμένα κατά όρου αυτής που αφορούσε στα κριτήρια επιλογής, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 914/2024 απόφαση της Αρχής, σε συμμόρφωση με το περιεχόμενο της οποίας το Συμβούλιο Διοίκησης του Πανεπιστημίου, με την από 02-07-2024 απόφασή του, ενέκρινε το υπ' αριθμ. πρωτ. 20244123/28-06-2024 Πρακτικό ματαίωσης του σχετικού διαγωνισμού και ως εκ τούτου ο οικείος διαγωνισμός ματαιώθηκε.

1.9. Με την από 21-05-2024 απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου, αποφασίστηκε, λόγω κατεπείγοντος, η παράταση της υπ' αριθμ. 49/29-12-2023 σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών,

ήτοι από 07-07-2024 έως 06-10-2024, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 85.288,04€ χωρίς ΦΠΑ, με αντίστοιχη αύξηση του συμβατικού τιμήματος για το ως άνω χρονικό διάστημα.

1.10. Παράλληλα, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 20244886/22-07-2024 νέα διακήρυξη ηλεκτρονικού άνω των ορίων διαγωνισμού, με το ίδιο αντικείμενο για τα έτη 2024 (από 07-10-2024 έως 31-12-2024), 2025 και 2026, με ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών στις 09-09-2024. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής κατατέθηκαν πέντε προσφορές, οι οποίες είναι υπό αξιολόγηση. Η εν λόγω διακήρυξη αφορά στα επτά κτήρια του Πανεπιστημίου που είναι:

- A. ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΤΗΡΙΟ ΚΑΡΑΟΛΗ & ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 80, 24.248,05 m²
- B. ΚΤΗΡΙΟ ΤΣΑΜΑΔΟΥ 78 και ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗ 107, 1.378,74 m²
- Γ. ΚΤΗΡΙΟ ΖΕΑΣ 80-82, 955,46 m²
- Δ. ΚΤΗΡΙΟ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ 150, 2.199,85 m²
- Ε. ΚΤΗΡΙΟ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΛΑΜΠΡΑΚΗ 126, 975,93 m²
- ΣΤ. ΚΤΗΡΙΟ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΛΑΜΠΡΑΚΗ 21 & ΔΙΣΤΟΜΟΥ 43, 2.867,51 m²
- Ζ. ΚΤΗΡΙΑΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΝΙΚΑΙΑΣ 6.000,00 m²

1.11. Ενόψει των ανωτέρω, δεδομένης της ματαίωσης των προηγούμενων διαγωνιστικών διαδικασιών και της εκ νέου προκήρυξης διαγωνισμού τον Ιούλιο 2024, ο οποίος ευρίσκεται στο στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, το Πανεπιστήμιο Πειραιώς αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, για τη σύναψη σύμβασης καθαριότητας.

III. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: *«2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη».*

IV. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

3. Το υπό εξέταση αίτημα του Πανεπιστημίου Πειραιώς, που αποτελεί μη κεντρική αναθέτουσα αρχή κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 3 του ν. 4412/2016, αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών υπό την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ίδιου νόμου, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Περαιτέρω, στο άρθρο 5 «Κατώτατα όρια» (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170) του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: «[...] γ) 221.000 EUR ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές [...]».

Η σκοπούμενη σύμβαση φέρεται ως αυτοτελής δημόσια σύμβαση παροχής υπηρεσιών περιοδικού χαρακτήρα, το αντικείμενο της οποίας προβλέπεται να ανανεωθεί εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Η συνολική δε εκτιμώμενη αξία αυτής για το αιτούμενο χρονικό διάστημα, ανερχόμενη στο ποσό των 77.280,00€, χωρίς ΦΠΑ, υπολείπεται του ως άνω ορίου. Δεδομένου, όμως, ότι κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο, σύμφωνα με τα υποβληθέντα στην Αρχή στοιχεία, η συνολική πραγματική αξία των συμβάσεων ιδίου τύπου της αναθέτουσας ανέρχεται σε ποσό που υπερβαίνει το κατώτατο όριο του άρθρου 5 παρ. γ' του ν. 4412/2016, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης, δυνάμει του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ιδίου νόμου, όπως ισχύει.

4. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες, στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016, περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

5. Η αναθέτουσα αρχή επικαλείται ως νομική βάση του υπό εξέταση αιτήματος, τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη, οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση), η εφαρμογή της οποίας εξαρτάται από τη σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων: α) την ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού, β) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής και γ) την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της, και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ. Συν. 1080/2022 σκ. 6).

Συναφώς, όταν η αναθέτουσα αρχή προσφεύγει επανειλημμένα στην εξαιρετική διαδικασία του 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, δεν αρκεί η αναφορά στους λόγους που την οδήγησαν να προσφύγει για πρώτη φορά, αλλά πρέπει να βεβαιώνεται αιτιολογημένα ότι οι ανωτέρω λόγοι (αρχικοί ή νέοι) συντρέχουν και για την εκ νέου

προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (ΣτΕ 1747/2011 σκ. 5, Δ.Εφ.Πειρ. 156/2022 (Ακυρωτικός Σχηματισμός) σκ. 12, Δ12ΕΑΔΗΣΥ/2022).

Υπό την επίκληση δε της κατεπείγουσας ανάγκης, δικαιολογείται η ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι η κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. ΔΕΚ της 2.10.2008, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας C-157/2006, σκ. 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, ΣτΕ 1987/2021, Ελ. Συν. VII Τμ. 733/2022, 1494/2022, Γνώμες της Αρχής Δ127/2018, Δ75, Δ84/2019 κ.α).

6. Προς τεκμηρίωση του αιτήματος, η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ότι υφίσταται συνθήκη κατεπείγοντος, συναρτώμενη με την προστασία της δημόσιας υγείας, δεδομένου ότι η τρέχουσα σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας λήγει στις 06.10.2024 και η εν λόγω ανάγκη δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με άλλον πλέον πρόσφορο τρόπο. Προς επίρρωση των ανωτέρω, η αναθέτουσα αναφέρει ότι για το αιτούμενο χρονικό διάστημα, το Πανεπιστήμιο θα είναι σε πλήρη λειτουργία και επομένως συντρέχουν όλως επιτακτικοί λόγοι προστασίας της δημόσιας υγείας λόγω του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, της γρίπης τύπου Α και Β και λοιπών εποχικών ιώσεων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Μηχανοργάνωσης του Ιδρύματος, στο Πανεπιστήμιο φοιτούν περίπου 11.926 προπτυχιακοί φοιτητές, 4.784 μεταπτυχιακοί φοιτητές και 415 υποψήφιοι Διδάκτορες. Επιπλέον, απασχολείται διοικητικό και διδακτικό προσωπικό που ανέρχεται σε 324 άτομα. Ενόψει του λειτουργικού μεγέθους του Ιδρύματος, η αδιάλειπτη παροχή καθαριότητας στους χώρους υγιεινής, διδασκαλίας, κίνησης και εργασίας, είναι αναγκαία για τη προστασία της υγείας των φοιτητών, των διδασκόντων και εν γένει του προσωπικού, αναγόμενη σε πρωταρχικό παράγοντα για την εύρυθμη λειτουργία του.

7. Ως απρόβλεπτη περίπτωση, γενεσιουργό της κατεπείγουσας ανάγκης, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται την αλληλουχία χρονοβόρων γεγονότων (ΙΣΤΟΡΙΚΟ 1.3 -1.8), τα οποία αντικειμενικά δεν μπορούσαν να προβλεφθούν, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της. Ειδικότερα, επικαλείται ότι η διοικητική και δικαστική εμπλοκή του αρχικού διαγωνισμού, που προέκυψε λόγω της άσκησης προδικαστικών προσφυγών και των επακόλουθων ένδικων βοηθημάτων και οδήγησε στη ματαίωση της πρώτης διαγωνιστικής διαδικασίας, καθώς και η διοικητική εμπλοκή στο πλαίσιο της επόμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, η οποία τελικώς ματαιώθηκε και επαναπροκηρύχθηκε, προκάλεσαν υπέρμετρη καθυστέρηση, ενώ και η εξέλιξη της τρέχουσας διαγωνιστικής διαδικασίας παρίσταται αβέβαιη, καθώς κατά την παρούσα χρονική περίοδο ευρίσκεται στο στάδιο αξιολόγησης των προσφορών.

8. Από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι η ασυνήθης καθυστέρηση στην εξέλιξη της διαγωνιστικής διαδικασίας ανέτρεψε πλήρως τον προγραμματισμό της αναθέτουσας αρχής για την κάλυψη των αναγκών της. Ειδικότερα, μετά την υπ' αριθ. Δ73/2023 σύμφωνη Γνώμη, εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ. 903/2023 και 929/2023 αποφάσεις της Αρχής επί των προδικαστικών προσφυγών που είχαν ασκηθεί, ενώ στη συνέχεια κατ' αυτών ασκήθηκαν αιτήσεις ακύρωσης/αναστολής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά.

Μετά την έκδοση των υπ' αριθμ. Α472/2023, Α18/2024 και Α19/2024 αποφάσεων του ως άνω Δικαστηρίου, η αναθέτουσα, συμμορφούμενη με το περιεχόμενο αυτών, προέβη έγκαιρα στη ματαίωση και επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού λόγω απόρριψης του συνόλου των υποβληθεισών προσφορών. Ωστόσο, ακολούθως, σε συμμόρφωση προς απόφαση της Αρχής, κατόπιν άσκησης προδικαστικής προσφυγής, η αναθέτουσα ματαίωσε εκ νέου τον διαγωνισμό και προέβη σε επαναπροκήρυξη αυτού, επαναδιατυπώνοντας τους όρους της διακήρυξης, γεγονός που επέφερε πρόσθετη σημαντική καθυστέρηση. Η νέα διαγωνιστική διαδικασία για την ανάθεση των υπηρεσιών καθαριότητας, ευρίσκεται στο στάδιο αξιολόγησης προσφορών, πλην όμως υφίσταται το ενδεχόμενο νέας καθυστέρησης σε περίπτωση άσκησης προδικαστικών προσφυγών.

Τα ως άνω γεγονότα, που, κατά δίκαιη κρίση, δεν ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της αναθέτουσας, συνιστούν νέα απρόβλεπτη κατάσταση. Η δε προκληθείσα εξ αυτών καθυστέρηση επηρέασε συνεκδοχικά, καθ' υπέρβαση της απαιτούμενης προβλεψιμότητας, την ομαλή εξέλιξη και έγκαιρη ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας (βλ. ad hoc Δ8ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ4ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ5ΕΑΔΗΣΥ/2022 και Δ20ΕΑΔΗΣΥ/2022 Γνώμες της Αρχής). Ενόψει των ανωτέρω, η ανάγκη κάλυψης της καθαριότητας των κτηρίων του Πανεπιστημίου Πειραιώς παρίσταται κατεπείγουσα, καθώς η διάρκεια της ισχύουσας σύμβασης εξαντλείται στις 06.10.2024. Η τήρηση των μέτρων υγιεινής στους χώρους του Πανεπιστημίου, στους οποίους καθημερινά προσέρχεται πλήθος φοιτητών, διδασκόντων και εργαζομένων, είναι επιτακτική και άπτεται της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος. Υπό τις συνθήκες δε αυτές, η ανάγκη εξασφάλισης αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που θέτουν άλλες διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, της επισπευσμένης διαδικασίας περιλαμβανομένης. Περαιτέρω, η προκληθείσα, συνεπεία των ως άνω γεγονότων, καθυστέρηση ολοκλήρωσης της ανοικτής διαδικασίας, τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την πραγματική αδυναμία της αναθέτουσας να καλύψει με άλλον τρόπο την κατεπείγουσα, άμεσα συνδεδεμένη με την προστασία της δημόσιας υγείας, ανάγκη παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, δεδομένης της επικείμενης λήξης της τρέχουσας σύμβασης στις 06.10.2024 (βλ. και Δ 37/2022, Δ 52/2022, Δ73/22 Γνώμες της Αρχής).

9. Όσον αφορά δε στην ανάθεση της σκοπούμενης σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, το χρονικό διάστημα από 07.10.2024 έως 31.12.2024, ήτοι κατά προσέγγιση τρεις μήνες, παρίσταται εύλογο, ενόψει του χρόνου που κατά την κοινή πείρα θα απαιτηθεί για την ολοκλήρωση της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας.

Ως εκ τούτου, το οικείο αίτημα εναρμονίζεται με την προϋπόθεση της εφαρμοστέας διάταξης, για την ανάθεση της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, ενόψει και της συμπερίληψης σχετικού όρου, περί αυτοδίκαιης και αζημίως για την αναθέτουσα αρχή, λύσης της σύμβασης που θα συναφθεί με τη διαδικασία της διαπραγματεύσεως σε περίπτωση ανάδειξης αναδόχου από την τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Επί του τεθέντος ερωτήματος, η Επιτροπή **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την παροχή σύμφωνης Γνώμης, περί προσφυγής του Πανεπιστημίου Πειραιώς στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτηρίων του Ιδρύματος, κατά το χρονικό διάστημα από 07-10-2024 έως 31-12-2024, ενδεικτικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 77.280,00€, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση), λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 2024

Η Συντάκτης

Η Πρόεδρος

Κοττά Νικολέτα

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου